

POSTANOWIENIE

10 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 10 lutego 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K.S. i K.S.1
przeciwko P. spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P. spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 24 lipca 2024 r., VI ACa 6/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

[PG]

UZASADNIENIE

Pozwem skierowanym przeciwko P. S.A. z siedzibą w W., powodowie – K.S. i K.S.1, w szczególności, wniesli o ustalenie, że umowa kredytu nr [...] z 26 listopada 2009 r. (zawarta z poprzednikiem prawnym pozwanego – N. S.A. z siedzibą w G.) jest nieważna oraz o zasądzenie od pozwanego solidarnie (ewentualnie łącznie) na rzecz powodów kwoty 115 930,61 zł oraz 22 244,25 CHF

wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 11 lutego 2020 r. do dnia zapłaty, ewentualnie, w przypadku, zaś, nie uznania powyższego żądania, powodowie domagali się ustalenia, że wysokość kredytu wynosiła 250 000 zł, a wyszczególnione postanowienia spornej umowy nr [...] są bezskuteczne wobec nich oraz zasądzenia od pozwanego solidarnie (ewentualnie łącznie) na rzecz powodów kwoty 51 315,14 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 11 lutego 2020 r. do dnia zapłaty. Umową nr [...], N. S.A. z siedzibą w G. udzielił powodom kredytu denominowanego w złotych w kwocie stanowiącej równowartość 97804,62 CHF, celem sfinansowania zakupu lokalu mieszkalnego z rynku pierwotnego położonego w W., przy ul. L.

Pozwany – P. S.A. z siedzibą w W., w odpowiedzi na pozew, wnosił o oddalenie powództwa w całości; wskazał, w szczególności, że strona powodowa nie posiada interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieistnienia stosunku prawnego. Zdaniem pozwanego, skoro strona powodowa wytoczyła powództwo o spełnienie świadczenia, a więc powództwo dalej idące, to w niniejszej sprawie interes prawny powodów, o którym mowa w art. 189 k.p.c. nie istnieje. Pozwany wskazał, że brak jest podstaw do zakwalifikowania „świadczenia” powoda jako świadczenia nienależnego. Pozwany podniósł również zarzut przedawnienia roszczenia strony powodowej.

Wyrokiem z 9 listopada 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, w szczególności, ustalił, że umowa nr [...] o kredyt mieszkaniowy [...] z 26 listopada 2009 r., zawarta pomiędzy K.S. i K.S.1, a N. Spółką Akcyjną w G., której pozwany jest następcą prawnym, jest w całości nieważna (pkt I); zasądził od P. Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powodów K. S. i K.S.1, do niepodzielnej ręki małżonków, kwotę 115 930,61 zł oraz kwotę 22.244,25 CHF z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczonymi od obu tych kwot za okres od dnia 17 października 2022 r. do dnia zapłaty (pkt II); oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt III).

Apelacje od wyroku wniosły obie strony.

Pozwany – P. S.A. w Warszawie, zaskarżył wyrok w części tj. w zakresie jego pkt.: 1, 2 i 4, podnosząc wyszczególnione zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego, tzn.: art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art.

227 k.p.c.; art. 233 § 1 k.p.c. oraz wyszczególnione zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego, tzn.: art. 189 k.p.c.; art. 353¹ k.c. w zw. z art. 69 ust. 1 i 2 Prawa bankowego w zw. z art. 58 § 1 i 2 k.c.; art. 385¹ §1-3 k.c.; art. 385¹ §1-3 k.c., art. 385² w zw. z art. 1 ust 2 i 6 Dyrektywy 93/13; art. 4 w zw. z art. 1 ust. 1 lit. a) i lit. b) ustawy z 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy Prawo bankowe, w zw. z art. 316 § 1 k.p.c. i art. 1 ust. 2 Dyrektywy 93/13; art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z art. 65 §1 i 2 k.c. oraz art. 358 § 2 i 3 k.c.; art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 2 k.c., art. 411 pkt 1 i 4 k.c. We wnioskach apelacji pozwany, między innymi, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Powodowie w apelacji zaskarżyli wyrok w części, tj. w zakresie jego pkt III. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucili naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.: art. 481 § 1 k.c., w zw. z art. 455 k.c. w zw. z art. 476 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13; art. 2 oraz art. 76 Konstytucji RP oraz art. 12 i art. 169 Traktatu o Funkcjonowaniu UE w zw. z art. 4 ust. 3 Traktatu o UE w z w. z art. 38 Karty Praw Podstawowych UE oraz art. 385¹ k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13. We wnioskach apelacji powodowie, domagali się jej uwzględnienia oraz zmiany zaskarżonego wyroku w zaskarżonym zakresie poprzez uwzględnienie roszczenia o zapłatę odsetek ustawowych za opóźnienie od 11 lutego 2020 r. do 16 października 2022 r.

Rozpoznający apelację Sąd II instancji w pierwszej kolejności podkreślił, że spór pomiędzy stronami dotyczył ważności (skuteczności) umowy kredytu, w której wysokość zobowiązań wobec banku określana była za pomocą wskaźnika waloryzacyjnego w postaci waluty obcej: franka szwajcarskiego, co wprowadziło element ryzyka walutowego do umowy kredytu. Wśród wielowątkowych rozważań Sąd odwoławczy stwierdził, że ostatecznie brak było podstaw, aby uznać, że klauzule waloryzacyjne zostały wyrażone w spornej umowie kredytu w sposób jasny i precyzyjny, co wyjaśnił w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd I instancji, a z oceną tą Sąd odwoławczy w pełni się zgodził. Sąd ten dodał także, iż nie ma w systemie prawa polskiego rozwiązań, które mogłyby zastąpić

niedozwolone klauzule przeliczeniowe, a zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 3 października 2019 r., C-260/18, art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie wypełnieniu luk w umowie, spowodowanych usunięciem z niej nieuczciwych warunków, które się w niej znajdowały, wyłącznie na podstawie przepisów krajowych o charakterze ogólnym, przewidujących, że skutki wyrażone w treści czynności prawnej są uzupełniane w szczególności przez skutki wynikające z zasad słuszności lub ustalonych zwyczajów, które nie stanowią przepisów dyspozytywnych lub przepisów mających zastosowanie, jeżeli strony umowy wyrażą na to zgodę. W efekcie trafna była konkluzja Sądu I instancji, że bezskuteczność wskazanych postanowień umownych prowadziła do upadku spornej umowy kredytu, a uznanie za abuzywne jej postanowień, wskazanych przez Sąd w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie budziło zastrzeżeń. W rezultacie, jak zważył Sąd odwoławczy, wszystkie te okoliczności nakazywały oddalić obie apelacje, zgodnie z art. 385 k.p.c.

Ostatecznie Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 24 lipca 2024 r. oddalił apelacje obu stron.

Pozwany – P. S.A. z siedzibą w W., skargą kasacyjną zaskarżył powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 24 lipca 2024 r. w części, tj.: w pkt.: I, w zakresie, w jakim Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 9 listopada 2022 r., uwzględniającego żądanie zasądzenia od P. Spółki Akcyjnej w W. na rzecz K.S. i K.S.1 kwoty 115.930,61 zł oraz kwoty 15.423,09 CHF z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczonymi od obu tych kwot za okres od dnia 17 października 2022 r. do dnia zapłaty, przy czym skarżący zastrzegł jednocześnie, że nie zaskarża wyroku w zakresie ustalającym, że umowa nr [...] o kredyt mieszkaniowy [...] z 26 listopada 2009 r., zawarta pomiędzy K.S. i K.S.1, a N. Spółką Akcyjną w G., której pozwany jest następcą prawnym Umowa Kredytu, jest nieważna; w pkt II w całości.

Skargę tę oparł na zarzutach naruszenia przepisów postępowania, tj.: art. 243² k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c.; art. 382 k.p.c. w zw. z art. art. 243² k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. oraz na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego, tj.: art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 2 k.c. w zw. z art. 498 § 1 i 2

k.c. oraz art. 499 k.c.;

Na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący wniósł o przyjęcie jego skargi do rozpoznania, ze względu na jej oczywistą zasadność, albowiem Sąd Apelacyjny w Warszawie poprzez niedokonanie oceny skuteczności złożonego przez powodów poza procesem oświadczenia o potrąceniu z dnia 13 listopada 2023 r. nie rozpoznał istoty sprawy (Sąd Apelacyjny nie zastosował art. 498 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 499 k.c. pomimo, że dysponował zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym - oświadczeniem powodów o potrąceniu, którym sami powodowie wskazali, że wzajemne wierzytelności umorzyły się do wysokości wierzytelności niższej) i niezasadnie oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 9 listopada 2022 r., uwzględniającego żądanie zasądzenia od P. Spółki Akcyjnej w W. na rzecz K.S. i K.S.1 kwoty 115.930;61 zł oraz kwoty 15.423,09 CHF z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczonymi od obu tych kwot za okres od dnia 17 października 2022 r. do dnia zapłaty. Powodowie w ocenie pozwanego przedstawili do potrącenia łącznie skutecznie kwotę 186.844,44 zł (doliczając także kwotę 65 443,18 zł z tytułu spłaconych rat w okresie nieobjętym powództwem, potrąconą na mocy oświadczenia o potrąceniu z dnia 20 lutego 2023 roku). Powodowie potrącili swoją wierzytelność z wierzytelnością Banku w wysokości 250 000,00 zł o zwrot kapitału i zgodnie z treścią art. 498 § 2 k.c. wskazali w oświadczeniu na jego skutek w postaci umorzenia wierzytelności. Zatem powodowie nie mogli skutecznie popierać powództwa w niniejszej sprawie, a jednocześnie twierdzić, że wzajemne roszczenia umorzyły się do wysokości wierzytelności niższej. Nadto skarżący wskazał, że w niniejszej sprawie doszło do nierozpoznania istoty sprawy na skutek zaniechania przez Sąd Apelacyjny dokonania oceny skuteczności złożonego przez powodów, poza procesem, oświadczenia o potrąceniu z dnia 13 listopada 2023 r. - o czym poinformował pozwany składając wniosek dowodowy objęty pismem z dnia 4 stycznia 2024 r., wskazując na fakt wygaśnięcia części należności dochodzonej pozwem wskutek dokonanego potrącenia. Sąd w żaden sposób się do niego nie ustosunkował. W tych okolicznościach rzeczą Sądu II instancji było dokonanie nowych ustaleń faktycznych oraz oceny merytorycznej skuteczności złożonego oświadczenia o

potrąceniu. Tymczasem Sąd nie odniósł się do złożonego przez powodów oświadczenia o potrąceniu, a w konsekwencji nie poczynił nawet ustaleń istotnych dla oceny skuteczności dokonanego potrącenia. Skarżący podkreślił, że w realiach sprawy bez wątpienia istotne było to, czy doszło do potrącenia wzajemnych wierzytelności stron i ustalenie, czy faktycznie istnieje wierzytelność przedstawiona przez powoda do potrącenia w wysokości, która mogłaby prowadzić do wygaśnięcia (przez umorzenie - art. 498 § 2 k.c.) części wierzytelności powoda dochodzonej w przedmiotowym postępowaniu. W ocenie strony pozwanej brak dokonania wymaganych dla prawidłowego rozstrzygnięcia ustaleń faktycznych powoduje, że Sąd Apelacyjny nie rozpoznał istoty sprawy, co czyni skargę kasacyjną oczywiście uzasadnioną i w konsekwencji powinno następczo doprowadzić do uchylenia przez Sąd Najwyższy zapadłego w sprawie orzeczenia.

We wnioskach skarżący domagał się, w szczególności, uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 lipca 2024 r., w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania w zaskarżonej części, ewentualnie, wniósł, między innymi, o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części oraz orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie powództwa w zakresie żądania zasądzenia kwoty 115.930,61 zł oraz kwoty 15.423,09 CHF z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczonymi od obu tych kwot za okres od dnia 17 października 2022 r. do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na skargę powodowie domagali się jej odrzucenia ze względu na brak interesu w zaskarżeniu; ewentualnie nieprzyjmowania skargi do rozpoznania; ewentualnie jej oddalenia oraz zasądzenia od strony pozwanej na rzecz strony powodowej zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego w postaci kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazali, że oświadczenie o potrąceniu z dnia 13 listopada 2023 r. zostało złożone w reakcji na uprzednio wystosowane przez bank wezwanie do zwrotu kwoty wypłaconej w wykonaniu nieważnej umowy kredytu. Jednak w tym czasie bank w postępowaniu z powództwa kredytobiorców twierdził, że umowa kredytu jest ważna, potrącenie nieskuteczne, a powództwo kredytobiorców należy oddalić. Z drugiej jednak strony w wezwaniu do zwrotu kwoty wypłaconej w wykonaniu umowy kredytu bank twierdził, że umowa jest nieważna, z czym z kolei zgadzali się

powodowie i złożyli oświadczenie o potrąceniu celem wzajemnego umorzenia wierzytelności, a nie jednostronne pomniejszenie ich własnych roszczeń dochodzonych w niniejszym procesie. Bank wystąpił z powództwem o zapłatę i sprawa w tym przedmiocie toczy się przed Sądem Okręgowym Warszawa-Praga w Warszawie, II C 3376/23.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Należy podkreślić, że skarżący nie składał w niniejszym procesie oświadczenia o potrąceniu w trybie art. 203¹ k.p.c., lecz w postępowaniu odwoławczym powoływał się na oświadczenie powodów o potrąceniu (złożone w związku z wezwaniem ich przez pozwanego do zwrotu wypłaconego im kapitału), jednocześnie podnosząc w apelacji zarzuty przeciwko rozstrzygnięciu Sądu pierwszej instancji o nieważności umowy kredytowej i domagając się oddalenia powództwa w całości (tak samo w piśmie z 4 stycznia 2024 r. - k. 604/2 pkt 5).

W konsekwencji brak merytorycznego zbadania w niniejszym procesie przez Sąd drugiej instancji skutków zarzutu potrącenia złożonego przez powodów, ale w celu obrony przed roszczeniem pozwanego o zwrot spełnionego na ich rzecz świadczenia w wykonaniu nieważnej umowy, w sytuacji gdy pozwany w niniejszym procesie do zakończenia postępowania odwoławczego nie podniósł własnego zarzutu potrącenia, jak tego wymaga art. 203¹ k.p.c., lecz kontestował orzeczenie Sąd pierwszej instancji orzekające o nieważności umowy kredytowej, nie pozwala na podzielenie tezy skarżącego o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w

znaczeniu wyżej opisanej przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania. Ostatecznego rozliczenia wzajemnych wierzytelności strony mogą dokonać w ramach sprawy, w związku z którą powodowie z niniejszego procesu złożyli w stosunku do pozwanego Banku oświadczenie o potrąceniu.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zgodnie z art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., przy uwzględnieniu § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt. 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2023 poz.1964 ze zm). Orzeczenie o odsetkach od zasądzonych kosztów postępowania kasacyjnego znajduje uzasadnienie w art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności.

Władysław Pawlak

[PG]

[a.ł]